

Sedím v Jazz Café na Námestí Osloboditeľov v Humennom. Hrá rádio Express. Čakám pol hodiny na výpis z registra trestov. Chcem požiadať o grant na ministerstve kultúry. Musia ma preveriť. Cítim sa ako nežiadúci votrelec. Čo tu vlastne ešte hľadám?

Ako je možné, že som do dnešného dňa prežila? Určite je v tom nejaký háčik. Niekomu sa podliezam, alebo ma niekto tlačí?

Na pošte sú štyri okienka. Dlhý rad je iba v jednom. Ostatné tri ženy sedia za sklom a predstierajú zaneprázdnenosť. Pozorujem ich, ako študujú tabuľky a obracajú stránky v šanónoch. Okienko, ktoré predáva trojeurové kolky, prijíma aj poštové zásielky, ponúka žreby, ale aj veľkonočné pohľadnice. Babky vyberajú pohľadnice a ľudia nervóznejú.

Prečo vlastne tie prekliate kolky nemôžu predávať v nejakom okienku na úrade, kde sa žiada o výpis z registra trestov? Prečo musím vystáť túto radu na pošte?

Dve cigánky predou mnou sa dohadujú s hlbokým zamyslením, koľko je 50 EUR vlastne korún? Jedna víťazoslávne zdvihne ukazovák: "Ty! Ta to bude tisícpejstvo"

V duchu som sa začala smiať, pretože som si spomenula na Romana, ako sa vždy zamračí, keď sa ho niekde vo svete opýtam: "A koľko je to korún?" "Preboha Kuko, však koruna už neexistuje. Nevieť koľko je to korún!"... je veľmi dobrý matematik. Nikto ho ešte neoklamal. Myslím v počtoch.

Pri ďalšom okienku som za pokriku sekretárky nalepila kolok. Myslela som, že kričí, lebo mi to dlho trvá. Ona škriekala že ho tam nemám lepiť. Pribuchla som kolok svižne, dlaňou po nenaslinenej strane. "Nie!"

"Ukradli tvoje tujky", povie mama, namiesto pozdravu. Snažím sa pred rýchlym občerstvením Luco vypestovať živý plot. V poslednom kvetináči dve zahynuli, lebo do nich sused pravidelne lial špinavú vodu s jarom. Nevieť dopestovať nové. Vždy sadenice niekto ukradne, hoci sú priviazané železným drôtom k plôtku.

Vo Vihorlatskej knižnici zrušili besedy s členmi Zeleného Kameňa. Podľa novej riaditeľky diskusia o konzume, ochrane lesov, hospodárskej kríze, týraní zvierat a demokracii nie sú pre ľudí z ich cieľovej skupiny. Skončiť majú aj noci s Andersenom, pre deti. Devätnásť zamestnancov knižnice sa má zamerať radšej na dôchodcov. Pracovníčky sa zapisujú do zošitu dochádzok. Červená čiara je o 7:00. Kto príde neskoro, dostane pokarhanie a príležitostne ho môžu aj vyhodiť. Podľa toho, ako často si otvára ústa. Nepohodlných nepotrebujú. Načo si kaziť pár rokov do dôchodku? Ešte nejak tých 8-9 rokov musia vydržať...

“Raz, ešte za komunizmu som zo srandy spravila do dochádzkového zošita všetky čiary červenou. Direktor sa zasmial. Dnes by som si tie červené linky nemohla dovoliť.”

Ak sa v knižnici organizuje nejaká beseda, (približne päť krát do roka) je prísne zakázané pripraviť pohostenie. Žiaden čaj, ani káva. Ani keď si to ľudia prinesú, lebo rýchlovarná konvica spotrebuje elektrinu a šálky treba umyť. Žiadne výnimky. Neposielajte mi tu nikoho do kancelárie, žiadna diskusia.

Zekon, Chemlon, Chemes, nemocnica, Mekom v priebehu polroka prepustili okolo 700 ľudí. Väčšina z nich, vysoko postavení manažéri. To je na mesto s 35tis. obyvateľmi dosť, keď si predstavím, že polovica už aj tak odišla do zahraničia.

“Ešte v piatok sa stretol s obchodným partnerom v Paríži, v pondelok už mal výpoveď na stole. Vysoko špecializovaný inžinier na chemické vlákna. Objednávky mal už na pol roka dopredu. 58 rokov. Skončil.”

Masér na kúpalisku mi povie: “Viete čo? Dnes sa už aj takí boja, čo sa nikdy nebáli.”

“Ty, vies čo?”, skonštatuje kamoš, “Ja mám taký pocit, že sa v tom Humennom ľudia strašne boja. Mám pocit, ako keby to bolo ešte horšie ako za komunizmu. Minule som sa rozprával s chlapíkom na ulici. Najprv sa poobzeral dookola a potom mi pošepol úplne normálnu vec.”

“Kolegyne sa mi nezdravia na ulici, lebo sa boja, že ich uvidí šéf. Boli by v nemilosti. Ja jediná som sa mu postavila a za to pykám.” Povie ďalšia žena.

Rozmohlo sa anonymné udávanie. Najčastejšie ľudia zavolajú.

“Morálka a právo v totálnom rozklade. Mor ty len. Močiar.”

“Veľa vedúcich pracovníkov je ľahkovážne dôležitých!”

“Zistili, čo znamená tvorba pre tvorivého občana. A využívajú to, napriek hrozbe stagnácie.” Alta Vášová: Ostrovy nepamäti

“Predo mnou tma, za mnou tma.” Alta Vášová: Ostrovy nepamäti

Skoro vo všetkých kultúrnych inštitúciách (zariadeniach) sa rekonštruuje. Prerábajú hajzlíky, alebo chodby. Ministerstvo zaplatí pätnásobok reálnej ceny. Zvyšky sa podelia medzi zainteresovaných.

Na družstve, alebo v kultúrnom stredisku? To je predsa úplne jedno. Hlavne, že dožije ako pán vedúci.

Zo strany na stranu.

“Čo si kto zobral, čo komu pripadlo.”

Všetky pracovné miesta v humenskej štátnej a miestnej správe sú politické nominácie, bez ohľadu na vzdelanie uchádzača.

Neviem sa rýchlo preladiť.

TODAY WE HAVE FUN FOR EVERYONE

UNOFFICIAL

MAKE IT TALK

REMAPPING

Mala by som napísať o svojej skúsenosti fotografovania somárov na ostrove Lamu v Keni.

Musíte si počkať a byť v strehu. Ono to príde. Určite ich pristihnete pri čine. Raz si odhryznú zo slamenej strechy, inokedy sa vyčúrajú pri vchode luxusného hotela a hlavne na všetko serú. Skúšala som na nich rôzne fotografické štýly, ale najviac im sedí paparazzi oficiálny štýl. Žiadna poézia. Stručne a vecne. Žiadne omáčky.

Spravila som ilustrácie k trom africkým básniam. Jedna je o búrke, druhá o Amerike a tretia o odchodoch. Liečim si nedostatok poézie v mojej umeleckej praxi. To čo som chcela v minulosti povedať, nebolo poetické.

Jednu verziu mojich myšlienkových pochodov si vypočul švédsky párik. Sú na romantickej ceste okolo sveta. Mali sme spolu posledné raňajky v Shela. Spýtali sa: "A ako to máte na Slovensku?" Skoro nestihli loďku do mesta.

Ktorý slovenský kurátor by mi mohol reálne, profesne pomôcť? S ktorým som riešila aj niečo iné, ako otváracie hodiny galérie, zháňanie techniky a diskusiu o prevezení a odvoze diela?

Mira Keratová sa presťahovala do Prahy.

Ako môže umelcovi pomôcť kurátor, ktorý osemdesiat percent svoju časť venuje organizačným veciam. Ktorý musí kontrolovať galérie, aby napr. videá na výstave boli zapnuté?

"Inštalácie sú vypnuté, šetríme." Keď príde divák do galérie, musí si pred každým dielom počkať, kým ho teta zapne. Potom teta počká, kým si to pozriete a takto strávite na výstave dvakrát toľko času, ako ste pôvodne plánovali. Občas tie videá alebo technika nefungujú, lebo ich teta nevie zapnúť... Odchádzam vždy s pocitom, že to bola inštalácia o tej tete a do galérie sa už tak skoro nevrátim. Nemá zmysel riešiť pri rôznych výstavách, stále tú istú tému.

INANIMATE OBJECTS AS MEANS OF EXPRESSING HUMAN EMOTIONS

NO WORDS NEEDED. NOT WHEN YOU KNOW WHAT YOU'RE DOING

Čakanie. Dala som si Latte bez príchute.

Sme na tom zle, poviem si v duchu a pozriem sa cez výklad. Vonku je krásny jarný deň. Z ľudí v centre mesta vyžaruje pokoj. Majú zelenú farbu tváre, presne takú, ako moje turistické kraťasy. Začnem premýšľať, či to nie je egoistická poznámka. Zbadala som kuchárku z mojej základnej školy. Nosí barlu a chýbajú jej zuby. Vidím to aj cez jej zatvorené ústa. Ľudia sa nikam neponáhľajú. Len tak prechádzajú rôznymi smermi.

“Pán Boh pri tebe stratil mierku”, spomeniem si na vetičku od Zuzanky. ”Vyrástla si na plné dvere.”

Neporovnávam

Nemá záznam v Registri trestov GP SR

Lucia Nimcova, 04/2010

www.luco.sk